

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn den 24. oktober 2023

Orientering nr. 16/2023

Medlemmer af Sambandsflokkurin ønsker at forny hjemmestyreløven

Formanden for Sambandsflokkurin Bárður á Steig Nielsen har den 4. oktober 2023 til KVF, som en kommentar til statsministerens åbningstale i Folketinget den 3. oktober 2023, udtalt, at det er nødvendigt løbende at revidere og modernisere rigsfællesskabet for at styrke det, ligesom det er nødvendigt, at færinger selv træffer afgørelse i alle spørgsmål, som vedrører Færøerne.

MF Anna Falkenberg, Sambandsflokkurin, har i et læserbrev den 17. oktober 2023 påpeget, at hvis rigsfællesskabet skal overleve, er det nødvendigt at ændre forholdet mellem Færøerne og Danmark således, at Færøerne får større kompetence indenfor udenrigs-, sikkerheds- og forsvarsområdet. Tiden er inde til at ændre hjemmestyre-loven. Ved at forny samarbejdet opnås sikkerhed for stabilitet mange år fremover, fremhæver Anna Falkenberg.

Koalitionen uenige om en fortsat fiskeriaftale med Rusland

Landsstyret har nu afsluttet sit arbejde om en evt. kommende fiskeriaftale med Rusland. Lagmand Aksel V. Johannesen oplyser den 20. oktober 2023 til KVF, at man ikke ønsker at offentliggøre landsstyrets planer for forhandlinger med oppositionspartierne er afsluttet og landsstyrets indstilling har været forelagt Lagtingets Udlandsudvalg. Det står dog klart, at Javnaðarflokkurin, som det eneste koalitionsparti, ikke ønsker at forlænge fiskeriaftalen med Rusland.

Lagmanden har i den forbindelse udtalt, at Javnaðarflokkurin ikke mener, at landsstyret bør forhandle direkte med styret i Rusland om fiskerirettigheder. Lagmanden erkender dog, at han på nuværende tidspunkt ikke kan skabe flertal for partiets politik. På sigt må det være op til vælgerne at beslutte, om det skal få betydning for lagmanden og partiets troværdighed.

Færøernes ønske om en frihandelsaftale med EU

MF Alex Ahrendtsen (DF) udtalte den 14. oktober 2023 til KVF, at han sammen med flere af sine partifæller vil fremsætte et beslutningsforslag i Folketinget, hvor man vil opfordre regeringen til at lægge pres på EU for at hjælpe Færøerne med at opnå en frihandelsaftale med EU. En aftale som man fra færøsk side har forsøgt at opnå i flere år.

Landsstyremand for udenrigsanliggender Hogni Hoydal har i den forbindelse udtalt, at landsstyret, ud over at have diskuteret ønsket om en bedre frihandelsaftale med skiftende danske regeringer, selv har fremsat ønsket direkte overfor EU. Hogni Hoydal oplyste, at han bl.a. for et par uger siden har været i dialog med EU om Færøernes ønske om en frihandelsaftale på lige fod med flere andre lande, som ikke er medlemmer af EU, som f.eks. Japan og Canada.

Statens tilskud bør anvendes til en undersøisk tunnel til Suderø

Sambandsflokkurin har fremsat et beslutningsforslag i Lagtinget om, at man i stedet for at reducere statens tilskud til Færøerne med 25 mio. kr. om året i perioden 2023-2026 bør indskyde pengene i et selskab, som skal bygge den fremtidige undersøiske tunnel til Suðuroy. Med en sådan løsning, vil der i 2032 være indskudt i alt 850 mio. kr. i selskabet. Sambandsflokkurin mener således, at statens tilskud til Færøerne fremadrettet skal udgøre 641,8 mio. kr., som det har været tilfældet siden 2017.

Meningsmåling: 48,5 procent ønsker et selvstændigt Færøerne

En meningsmåling, som Spyr.fo den 21. september 2023 foretog for partiet Tjóðveldi blandt 800 personer på Færøerne, viser bl.a., at 48,5 pct. af de spurgte svarede ja til spørgsmålet om, hvorvidt Færøerne skal være et selvstændigt land¹. 32,5 pct. svarede nej og 19 pct. svarede ved ikke. Blandt de adspurgte med bopæl i hovedstadsområdet svarede 53,5 pct. af de adspurgte ja til spørgsmålet, og 26 pct. svarede nej. Ser man på svarene opdelt på køn svarede 37 pct. af de spurgte kvinder ja, og 59 pct. af de spurgte mænd svarede ja.

Landsstyremand for udenrigsanliggender besøger Kina

Landsstyremand for udenrigsanliggender Høgni Hoydal er rejst til Kina. Formålet med rejsen er bl.a.:

- At mødes med de kinesiske myndigheder med henblik på at forbedre handelsvilkårene, særligt for tjenester og fiskeriprodukter.
- At deltage i en officiel åbning af den færøske repræsentation i Kina (Beijing). Repræsentationen åbnede under COVID-19 pandemien og er aldrig officielt indviet.
- At deltage i en stor fiskerimesse, hvor også færøske virksomheder vil være repræsenteret.
- At afholde møder med de veterinære myndigheder for at få aftaler på plads, så det bliver nemmere at eksportere til Kina.

Høgni Hoydal udtaler den 21. oktober 2023 i et interview med KVF, at Færøernes ønske om bedre handelsvilkår med Kina er på linje med, hvad EU og andre lande allerede har indgået af aftaler med Kina. Høgni Hoydal oplyser ligeledes, at ønsket om bedre handelsaftaler med Kina ikke er nyt. Også den tidligere koalition arbejdede på at forbedre handelsaftalerne med Kina. Høgni Hoydal oplyser endvidere, at lagmanden senere på året vil rejse til Indien med henblik på at indgå handelsaftaler med Indien.

Landsstyret sender støtte til Israel, Palæstina og Afghanistan

Landsstyret har sammen med Røde Kors Færøerne besluttet at yde humanitær støtte på 400.000 kr. til hhv. Israel og Palæstina, samt 200.000 kr. til nødhjælp i Afghanistan.

Fem unge færingere deltog i fejringen af H.K.H. Prins Christian

I forbindelse med fejringen af H.K.H. Prins Christians 18-års fødselsdag deltog i alt fem unge færingere. Ud over to 18-årige færingere, som var fundet ved lodtrækning, deltog håndboldspilleren Elias Ellefsen á Skipagøtu, gymnasten Astrið Nanly Breckmann og musikeren Andreas Haraldson Blåsvær, som sad til bords med Hendes Majestæt Dronningen og H.K.H. Prins Christian.

¹ Der fremgår ikke yderligere i medierne om det stillede spørgsmål.